АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ
Отговорният бизнес – за бизнес по правилата

Изх. № 128/03.04.2024 г.

ДО
Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ
Г-ЖА ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА,
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ДАНЪЧНА ПОЛИТИКА",
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството, предложен за обществено обсъждане на 05.03.2024 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВАСИЛЕВ,

Във връзка с поставения на обществено обсъждане проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за счетоводството Асоциацията на индустриалния капитал в България за пореден път представя предложения за изменения, чието приемане с изцяло в съответствие с декларирана цел – намаляване на административната и финансова тежест за българските предприятия и подобряване на условията за правене на бизнес в България.

Предлагаме в чл. 37 на Закона за счетоводството да се направят следните изменения и допълнения:

1. В алинея 1, буква „а" числото „2 000 000" се заменя с „4 000 000".

2. В алинея 1, буква „б" числото „4 000 000" се заменя с „8 000 000".

3. Алинеи 2 и 3 се заличават.

Мотивите ни са следните:

Регламентираните в Закона за счетоводството критерии за извършване на независим финансов одит създават непропорционална на финансовите и административни възможности на предприятията тежест. Това е неадекватно и все по-недопустимо, особено в условията на забавен растеж и дори спад на икономиката.

При транспониране на Директива 2013/34/ЕС не са отчетени обективираните в съображенията за приемането ѝ цели. Регулаторните механизми в директивата са в съответствие с принципите на субсидиарност и пропорционалност при въвеждане на административна тежест, но националният закон не е съобразен с тях.

Създаването на благоприятна среда за развитие на малките и средни предприятия е от фундаментално значение за икономическото развитие на всяка от държавите членки. Неслучайно същите се определят като гръбнака на европейската икономика. Определящи във формулирането на

националните политики спрямо малките и средни предприятия са и данните, съдържащи се в ежегодния преглед на Small Business Act за Република България. В прегледа за 2017 г. се посочва, че малките и средни предприятия съставляват 99,8% от общия брой на предприятията, осигуряващи 75,2% от заетостта в страната.

Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия (Директива 2013/34/ЕС) въвежда задължение за държавите членки да гарантират, че финансовите отчети на предприятията, извършващи дейност в обществен интерес, както и на средните и големите предприятия, се одитират от един или повече задължителни одитори или одиторски дружества. В същото време Директивата препоръчва на държавите членки:

„Годишните финансови отчети на малките предприятия не следва да подлежат на споменатото задължение за извършване на одит, тъй като одитът може да представлява значителна административна тежест за тази категория предприятия, като същевременно в много от малките предприятия едни и същи лица са както акционери, така и управители, и затова не се нуждаят особено от това трета страна да гарантира достоверността на финансовите отчети."

Законът за счетоводството определя вида на предприятията съгласно размера им в Глава втора: Категории предприятия и групи предприятия, Раздел I: Категории предприятия, където в ал.3 на чл.19 се определят:

„(3) Малки предприятия са предприятия, които към 31 декември на текущия отчетен период не надвишават най-малко два от следните показателя:
1. балансова стойност на активите - 8 000 000 лв.;
2. нетни приходи от продажби - 16 000 000 лв.;
3. средна численост на персонала за отчетния период - 50 души."

На 21 декември 2023 г. делегираната директива на Европейската комисия за изменение на Счетоводната Директива беше публикувана в Официален вестник на Европейския съюз. Делегираната директива се придържа към ангажимента на Европейската комисия за рационализиране и опростяване на изискванията за отчитане с 25 %, без да се променят политическите цели на програмата за устойчиво развитие. С делегираната директива се изменя член 3, параграф 13 от Счетоводната Директива (Directive 2013/34/EC), като се променят критерии за размер (т.е. счетоводен баланс и нетен оборот) за определяне на микро-, малки, средни и големи предприятия или групи, като се вземат предвид ефектите от инфлацията.

Промени:

		Счетоводен баланс (в евро)	Нетен оборот (в евро)	Среден брой служители
Микро	Предишна промяна	≤ 350,000	≤ 700,000	≤10
	След промяната	≤450,000	≤900,000	
Малки	Предишна промяна	≤4,000,000	≤8,000,000	≤50
	След промяната	≤5,000,000*	≤10,000,000*	
Средни	Предишна промяна	≤20,000,000	≤40,000,000	≤250
	След промяната	≤20,000,000	≤50,000,000	
Големи	Предишна промяна	> 20,000 000	> 40,000,000	> 250
	След промяната	> 25,000,000	> 50,000,000	

Националният законодателен орган е предвидил по-широк кръг от субекти, за които да се прилага задължителното одитиране. Законът за счетоводството поставя изискване за извършване на независим финансов одит на малки предприятия, които към 31 декември на текущия отчетен период надвишават най-малко два от следните показатели:

а) балансова стойност на активите - 2 000 000 лв.;

б) нетни приходи от продажби - 4 000 000 лв.;

в) средна численост на персонала за отчетния период - 50 души.

Приетата национална мярка за изпълнение **пет пъти** надхвърля изискванията на общностния акт и по никакъв начин не благоприятства ефективното прилагане на Директива 2013/34/ЕС, а напротив - създава необосновани трудности за малките предприятия в осъществяваната от тях дейност.

В България извършването на одит на малки предприятия не се налага заради специфичните условия или потребности на тези предприятия и на ползвателите на финансовите им отчети и неясна остава причината за въвеждането многократно по-ниски прагове за задължителен одит на предприятията. В почти 100 % от малките предприятия, които се одитират съгласно действащото законодателство, едни и същи физически лица са както собственици на капитала, така и управители, и затова не се нуждаят особено от това трета страна - одитор да гарантира достоверността на финансовите отчети на предприятията им.

В България свръхрегулирането по отношение на задължението за одит води до загуба на конкурентоспособност на голяма част от малките предприятия, като и ги поставя в неблагоприятна позиция спрямо техните конкуренти от съседни държави и други държави членки.

Видно от таблицата по-долу, създадените нормативни задължения и административна тежест за малките предприятия в България водят до разходване на икономически ресурси и ангажиране на човешки потенциал, с който, от една страна, българските малки предприятия не разполагат, а от *друга страна - техните конкуренти влагат в далеч по-смислени дейности като иновации*, технологично обновяване, повишаване на работни заплати, което отново е пряк „удар" по конкурентоспособността на българските предприятия.

Държава	Балансова стойност на активите (в евро)	Нетни приходи от продажби (в евро)	Средна численост на персонала
България*	**1 000 000**	**2 000 000**	**50**
Гърция	**4 000 000**	**8 000 000**	**50**
Румъния	**3 500 000**	**7 000 000**	**50**
Сърбия	**4 400 000**	**8 800 000**	**50**
Хърватска	**2 000 000**	**4 000 000**	**25**
Словакия	**2 000 000**	**4 000 000**	**30**
Чехия	**1 500 000**	**3 000 000**	**50**
Германия	**6 000 000**	**12 000 000**	**50**
Полша	**2 500 000**	**5 000 000**	**50**
Словения	**4 000 000**	**8 000 000**	**50**

***За АД и ЕАД праговете в нарушение на принципа са още по-ниски: активи - 360 000, продажби - 715 000, персонал - 10!**

Аргумент в посока промяна на националните мерки е Преамбюлът на Директива 2013/34/ЕС, в който се цитира и Резолюцията на Европейския парламент от 18 декември 2008 г., според която счетоводните изисквания по отношение на малките и средните предприятия, и по-специално на микропредприятията са често твърде обременителни за тях, като изводът е необходимостта от усилия на Комисията в посока преразглеждане на споменатите директиви. Освен това с оглед натрупана за изминалия 10-годишен период значителен по размер обща потребителска и

производствена инфлация, на европейско ниво се обсъжда увеличение на праговете за задължителен одит над фиксираните към момента в Директивата нива (4 млн. евро активи и 8 млн. евро приходи от продажби). Настоящите размери на задължителните прагове за независим финансов одит на годишните финансови отчети на предприятията са в сила от 01.01.2016 г. и от тогава не са променяни. Според калкулатора за инфлация на НСИ индексът на потребителските цени за месец ноември 2023 г. спрямо месец януари 2016 г. е 144.4%, т. е. инфлацията е 44.4%, което по никакъв начин не е отразено в праговете за задължителен независим финансов одит на предприятията.

Предвидените в националния закон прагове са в пъти по-рестриктивни спрямо дефиницията за малки и средни предприятия и заложените в Директива 2013/34/ЕС стойностни критерии. Вместо намаляване на административната тежест и усъвършенстване на регулаторната рамка всъщност се поставят изисквания, непропорционални на финансовите възможности на малките предприятия. Цялостна политика на ЕС е да се предвиждат мерки за подобряване на условията, при които оперират малките и средни предприятия. В противоречие с тази политика стойностните прагове за задължителен одит, въведени в Закона за счетоводството, възпрепятстват създаването на благоприятна среда за икономическата активност на малките предприятия и необосновано затрудняват осъществяваната от тях дейност.

Същевременно с предлаганата отмяна на алинея 2 в чл. 37 от закона се преодоляват необосновани изисквания за задължителен независим финансов одит на годишните финансови отчети на акционерните дружества и командитните дружества с акции, базирани единствено на правната форма на юридическото лице, но не и на обективни критерии.

Предложената нормативна промяна не застрашава одиторската професия, а напротив - ще повиши ефективността и ще доведе до фокусиране на експертизата на дипломираните експерт-счетоводители върху важните за обществото предприятия, а именно - предприятията, предоставящи услуги от обществен интерес, както и средни и големи предприятия. Настоящите предложения ще имат пряк положителен ефект за няколко хиляди български предприятия, изразяващ се в намаляване на административната и финансова тежест и десетки милиони левове, спестени от малкия бизнес, които могат да бъдат инвестирани в иновации и модернизация на търговската и производствената дейност на предприятията или за увеличение на трудовите възнаграждения на работниците и служителите.

За прилагането на настоящото предложение не са необходими финансови средства и това няма да има негативен ефект върху държавния бюджет.

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ